

Všechno se točí *kolem háku*

V odvětví likvidace odpadu bez háků nic neběží – natahováky kontejnerů jsou vozidla pro nakládání s odpadem.

Slouží k samonakládání a vyklápění materiálu.

Časopis Trucker podrobil testu srovnání šest těchto zařízení.

Svůj život si vedou v anonymitě, přesto by bez nich nic nefungovalo. Nedovedeme si již představit žádný sběrný dvůr nebo stavbu bez kontejnerů. Na dálnici potkáváme stále častěji kompletní kontejnerová vozidla, která často transportují stavební suť, odpady nebo jiné suroviny určené k recyklaci. Je nejvyšší čas si na tyto speciály „posvětit“.

Trucker provedl exkluzivní srovnání šesti hákových nosičů kontejnerů namontovaných na 20ti tunových podvozcích. Jedná se o výrobce: Gergen-Jung, Hiab/Cargotec, Hyva, EX, Meiller, Palfinger a VDL. Odbornou podporu našemu testu věnovala spediční firma Emil Mann, stejně jako specialista na nástav-

by SKELMSK. Oba se sídlem v Oberwesterwaldu. Majitel firmy Thomas Mann sám provozuje množství kombinací podvozků s hákovými nosiči pro transport základních odpadů, zbytků dřeva a pelet. Pomocníky při testování byli tři řidiči, Kevin, Patrick >>>

Šest hákových
nosičů **na**
dvacetitunovém
podvozku je
připraveno k testu.

BAREVNĚ OZNAČENÝ HÁK od Palfingrů dopadl v testu na výbornou. Nechá se lehce nasunout.

a Peter. Jsou sice mladí věkem, ale zkušení matadoři, každý den na cestách s kontejnery.

Kromě nich nás podporovali Lothar Lehnhäuser a Hans-Martin Müller, kteří ve své firmě hákové nosiče montují a opravují.

Vedle posouzení konstrukce vyklápění testovali naši profesionálové každodenní situace, které prožije každý řidič ve své praxi. Peter přemísťoval kontejner z tažného vozidla na příves, Patrick se pokusil standardně zvednout a upevnit řádně naložený kontejner. Kevin se nakonec zabýval nerovnoměrně naloženým kontejnerem, tak jak to bývá často během denní praxe.

NÁSTAVBA, SE KTEROU SE VŠICHNI SROVNÁVAJÍ

Jako vzor nám posloužil hákový natahovák VDL, který vedle há-

GERGEN-JUNG GRK 21/70 APOLLO

Funkce dálkového ovládání je velmi rychle pochopitelná. Všechny konstrukční detaily jsou čistě provedeny, ale také poněkud nákladné. Komentář nastavbového specialisty H.-M. Müllera: „Zde někdo splnil perfektně svůj úkol a postavil na kola bezvadné testované vozidlo!“

Apollo od Gergenů dopadlo v testu výborně. V našem osobním pořádku se nachází vždy na předním místě, ne-li na prvním. Je pravda, že je nejdražší, přesvědčil nás ale pomocí příjemných detailů ve všech směrech. Je snadno ovladatelný, vyniká vysokou pracovní rychlostí, solidním zpracováním s mnoha v praxi použitelnými vychytávkami. Uzamčení – zablokování drží kontejner bombasticky pevně, nic se nevyklá, nic neklepe ani nebouchá. Jsou to opravdu jen maličkosti, které se dají tomuto zařízení vytknout. Jako je „nešikovné“ umístění dálkového ovládání na sloupku A, které je některými řidiči kritizováno.

HODNOCENÍ

- + snadno ovladatelné dálkové ovládání, čistě umístěné kabely a vedení (v otočné hřídeli zadní rolly); centrální mazání v sérii; mnoho nákladných a konstruktivních detailů; velmi vysoká pracovní rychlost
- upevnění dálkového ovládání na sloupku A by mělo být usazenou hlouběji; adaptace na podvozek Antos ještě není optimální

NÁZOR ODBORNÍKA

Patrick Blesius

OVLÁDÁNO DÁLKOVĚ

K mým favoritům patří Gergen-Jung a VDL. Dálkové ovládání Gergenu umožňuje jednoduchou manipulaci, kontejner sedí pevně – nic tady neklape a nevyklá se. Také VDL se nechá jednoduše řídit, k tomu člověk nepotřebuje ani maturitu. VDL má také, oproti jiným výrobcům, bezpečné uložení – uzamčení kontejneru. Co se týče dálkového ovládání, jsem poněkud skeptický. Připomíná pěknou hračku. V praxi je sotva použitelné.

NÁZOR ODBORNÍKA

Peter Mann

BEZ KABELŮ U Cargotecu se mi moc nezdá ovládání. Kromě toho nelze pomocí dálkového ovládání vysunout rameno teleskopu. Palfingra lze pomocí třístupňového joysticku ovládat velmi přesně. Nelíbí se mi shluk kabelů nashromážděný pod sedačkou. Nešlo by to bez kabelů? Nejlepším zařízením v testu je podle mého mínění Gergen – rychlé, dá se velmi dobře ovládat, s dobrou mechanikou. Líbí se mi také Meiller. Zdvih háku je pružně ovladatelný. Jenom o nevýhodném upevnění dálkového ovládání by v Mnichově měli ještě přemýšlet.

kových zvedáků Hyva, provozuje Thomas Mann ve své spediční firmě. Je nutno podotknout, že hákové natahovány VDL byly pozměněny podle zkušeností šéfa a jeho řidičů. Týká se to zejména vedení kabeláže, přestrojení plechu z úložných skříněk, kde byly původně problémy.

Abychom kompenzovali „výhodu domácího hřiště“ firmy VDL, dostali všichni ostatní výrobci dostatečnou příležitost představit svůj produkt všem řidičům a účastníkům testu, zaškolení je do ovládání a vysvětlit všechny zvláštnosti zařízení.

Specialisté od firmy SKELM-

SK jsou stavitelé užitkových nástaveb. Jsou sice prodejní partneři firmy VDL, staví ale i nástavby jiných výrobců. Tak jak jsme u podobných příležitostí zjistili: ten, kdo se s některým produktem dobře seznámí, dozví se také o jeho slabostech a nechválí pouze přednosti! Tak

se také vyjádřil podle osobních zkušeností Hans-Martin Müller: „Škoda, že se VDL nyní soustředilo na plně sešroubovaný pomocný rám. Je to sice nyní vývojový trend, přesto preferuji smíšený způsob stavby nástavby ze sváření a šroubování.“ Podle jeho mínění zařízení >>>

HIAB / CARGOTEC XR18 S.59

Se svým celkově vzato solidním výkonem se umístil Hiab ve středu pořadí našeho testu. Je zde ještě pár detailů ke zlepšení. Jako například vedení umístěné nahoře na válci a uzamykání háku, které ještě není úplně v pořádku. Testujícím řidičům se líbilo, že je možné zařízení ovládat bez zvláštní instruktaže. Chybí ale automatické zvyšování otáček. S dálkovým ovládáním si někteří řidiči zcela neporadili. Pracovní rychlost lze posoudit jako „průměrnou“. Jako pozitivum lze vzít velké natahovací rolny na zádi vozidla. Hiab nepřesvědčil inovativním řešením, výsledek ale vůbec není negativní.

HODNOCENÍ

- + při natahování nepadá kontejner na rám, ale je pomalu nasouván pomocí rolen; uzamykání kontejneru lze jednoduše přizpůsobit (zevnitř i zvenku)
- teleskopické rameno nelze vysunout dálkovým ovládáním; pracovní rychlost by měla být rychlejší; chybí automatické zvyšování otáček; rolny a zámky jsou umístěny příliš blízko sebe

Dálkové ovládání bylo pro některé účastníky testu hádankou. Zatímco tradiční ovládání je jednoduché a přehledné. V některých detailech vykazuje zařízení od CARGOTECU ležerní zpracování. Kabeláž a vedení by mohly být lépe chráněny.

OBSÁHLÉ poučení o vozidlech.

tak získává větší pružnost a stabilitu. Příliš křehkým nachází pak dvoudílné upevnění u výrobce Hyva. Je zde ještě více spojových míst, než u ostatních výrobců. Nechal se v zásadě nadchnout stabilní (plně sešroubovanou) konstrukci u Gergenů, na druhé straně ho trochu odradilo toto extrémně drahé provedení, frézované desky, kterými je pomocný rám přilicován na podvozek.

Centrální mazání je u Gergenů podle Müllerova mínění také dost neobvyklé. Jako praktik ze staré školy dává přednost řádné a pravidelné údržbě pomocí mazničky. „Především tak jsou rychle odhaleny problémy a závady na nástavbě.“

PŘÍČNÁ POUZDRA JSOU JIŽ PASE

Pozitivně vzhlíží pan Müller a jeho partner Lothar Lehnhäuser na změněnou filozofii výrobců. „I Mercedes rezignoval na přední příčná pouzdra.“ Ta by se stala podle mínění odborníků již nadbytečnými. Nicméně oba připouští, že je uměním najít správný poměr mezi stabilitou a pružností. Hákový nosič musí být správně zafixován, ale také musí díky pružnosti kopírovat pohyby podvozku.

Jako dobré řešení vidí nástavbáři další rolny, aby nedocházelo k vlečení kontejnerů po rámu. Tak jak se to děje například u Hyvy. Dále Müller uvádí, že se mu uspořádání zadku nástavby u Hyvy a Hiaivu nelíbí. „Uzamknutí leží příliš blízko zadní rolny. To přináší nevy-

HYVA 20-57-S TITAN

Titan od Hyvy nemůže stát podle názoru testujících na čele zkoušených vozidel. Postranní ovládání nakladače je pro řidiče nepohodlné. Při jízdě kodrcá kontejner sem a tam. Čtyři stejná tlačítka na ovládací jednotce mohou přinést problémy při ovládání. Alespoň natahování kontejneru je v pořádku, proces probíhá rovnoměrně. V základní pozici je rychlost podle odborníků příliš pomalá. Při „rychlosti“ už je to lepší. Kvůli malému háku musí řidič najíždět velmi přesně, aby se mu podařilo nasunout hák kontejneru. Celková konstrukce je relativně jednoduchá, všechno působí spíše minimalisticky.

Ukotvení kontejneru by mělo být optimalizováno, sníží se tím hlučnost. Ovládací prvky jsou nejenom nevýhodně umístěny, ale opravdu i špatně označeny. Hrozí zde nebezpečí nesprávného použití. Pomocný rám je upevněn „falešnými“ šrouby. Pevnost je v pořádku, ale s pružností už je to horší.

NÁZOR ODBORNÍKA

Kevin Schüller

V POŘÁDKU

Mými favority jsou Meiller a Gergen. Na první pohled vypadá ovládání

Gergenu komplikovaněji, ale není to tak zcela pravda. Je to naopak. Pracovní rychlost je vysoká. Hákový zvedák vypadá malý, působí celkem hravě, ale má pořádnou sílu. U Meillera se mi líbí stupňová ovladatelnost, pohyb hákového zařízení je rychlejší než u konkurentů. Při nastavení nejvyššího stupně rychlosti je Meiller proto opravdu na špici. Je také pravdou, že uživatel nepotřebuje mnoho času, aby si s konstrukcí natahováků dobře porozuměl. Trochu problémů je u Meillera s navlékáním háku.

HODNOCENÍ

- + hák s čepem; doplňkové, výškově nastavitelné rolny k natahování kontejneru; reaguje příjemně; otevírání háku je oproti předchozím typům zvětšeno – ale přesto ještě malé
- mnoho hadic, místo uložení do trubek; uzamykání kontejneru není chráněno; drahé a nákladné dvoudílné upevnění pomocného rámu; hydraulika uzamykání kontejneru pracuje pouze pomocí jednoho válce (hrozí nebezpečí pouze jednostranného upevnění); zdoluhavé nouzové ovládání

hodné poměry sil.“ Všeobecně radí, pokud se to týká tohoto tématu, zadní rolny použít s co největšími průměry, protože tak je kontejner lépe veden – což mimo jiné Palfinger vyřešil.

Také pro téma uzamykání kontejnerů má jednoznačný názor: „Pouze jeden válec pro uzamčení, tak jak jsem to viděl u modelu Hyva, je podle mne málo!“ Podle mínění odborníků zde může dojít při zkriveném profilu kontejneru k tomu, že jeden válec uzamkne pouze na jedné straně. V extrémním případě pak neuzamkne vůbec. „Proto všichni výrobci mimo Hyvy pracují se dvěma válci. Toto řešení považuji za optimální,“ tak děl pan Müller.

Není jednoduché najít správný poměr mezi vedením hydrauliky v ocelových trubkách

nebo v hadicích. „Hadice je náchylná na otěr,“ míní Lothar Lenhäuser. Vedení v trubkách je nevýhodné při jízdě, pokud je rám podvozku zatížen na neuralgických místech. Proto radí

Lenhäuser při nákupu dávat pozor na to, aby vedení nebylo příliš dlouhé, protože tak hrozí zvýšení nákladů, pokud bude muset být vedení vyměněno. Mnohem důležitější je nicméně

chráněné vedení hadic. Pokud jsou hadice nezakryty, jako například u dobře zpracovaného Meilleru nebo u Hiavu – kde je dlouhé vedení ze zadku vozidla k nádrži pohonných >>>

VYPADAJÍ skoro stejně – a přesto velké rozdíly.

MEILLER RK 20.70 TS

Meiller září svým čistým vedením hydrauliky, jednoduchou ovladatelností a nouzovým ovládáním pro případ poruchy hydraulických řídicích bloků. Dálkové ovládání se jeví dokonale, méně výhodné je pak jeho umístění na sloupu A. Ale to už zatím Meiller vyřešil. Je pravda, že pomocí uzavřeného profilu rámu se podařilo Meillerům skutečně zvýšit stabilitu, ale ne úplně.

Podle osobního hodnocení odborníků se umístil Meiller společně s Gergenem na špičce hodnocení. Mnichované předvedli uvážlivý, solidně konstruovaný a dobře ovladatelný výrobek. Řidiči je hlavně chváleno komfortní dálkové ovládání, které je napevno instalováno v kabině řidiče. Chválena je dále plynulá regulace rychlosti a podle mínění expertů hodně,

ale opravdu hodně dobrá technika. Hákový zvedák lze nasadit velmi pružně nasadit. Jeden z expertů si ovšem stěžoval na poněkud delší fázi nasazování háku.

HODNOCENÍ

- + přídavné rolny ulehčují natažení kontejneru; optimální rychlost natahování kontejneru automatického zvednutí otáček volnoběhu a plynulá regulace rychlosti; automatické řízení natahování; široké možnosti ovládání
- pneumatické odblokování háku – lepším řešením by byla automatika; v některých částech nekryté uložení kabelu; velký podíl vedení v trubkách

NÁSTAVBÁŘI – specialisté Lothar Lehnhäuser a Hans-Martin Müller.

hmot – zde jsou škody předem naprogramovány.

Co se týče dálkového ovládní, jsou oba experti nerozhodní. „Podle našich zkušeností chtějí zákazníci vždy jednoduché robustní řešení.“ A přesně vzato,

při ovládní hákového natahováku nemusí obsluha – řidič ven z kabiny, nepotřebuje tedy dálkové ovládní. Řidiči to viděli při testu podobně, líbilo se jim ale řešení, které nabízí Meiller. V této souvislosti je nejlepším

řešením provedení s možností dálkového ovládní.

Na konec se ukazují rozdíly u všech šesti testovaných nástaveb. Nákladná řešení, jako u Gergenu, která jsou podle našich zkušeností dražší, nebo

promyšlená konstrukce firmy Meiller přesvědčily. „Špatná“ nástavba v tomto testu nebyla. Možná to nebo ono, převážně v detailech, by se dalo vylepšit. A na to nás naši čtyři experti upozornili. ■

NÁZOR ODBORNÍKA

H.-M. Müller

SOUHLAS

Můj pohled konstruktéra není jiný, než názory, které jste již slyšeli od řidičů. Meiller a Gergen staví výborné hákové natahováky. Pro mne osobně je VDL také dobrý – i když musím přiznat, že při montáži, kterou provádíme, plníme individuální přání zákazníků. Nástavbu Hiab v současné době tak dobře nevidím. Odkryté hadice nad válcem, pouze jeden šroub na předním uchycení. Nevím, zda to v praxi nepovede k problémům. Vedení v trubkách na zadku vozidla – tady jsou škody téměř předprogramovány.

PALFINGER T20.70

Palfinger T20.70 má několik malých chybiček. Mezi jinými – malé rolny na zadku vozidla, které nejsou zcela vhodné k natažení kontejneru. Ukotvení kontejneru probíhá pomocí jednoho trnu. Tímto způsobem lze dobře zajistit kontejner staré konstrukce, ale ne kontejnery konstrukce nové. Třístupňový joystick umožňuje velmi přesné ovládní.

Co se týče zvedacího zařízení, nabízí Palfinger velmi přesvědčivé řešení. Přesto hákové zařízení naše profesionály nepřesvědčilo. Souvisí to právě s uložením balíku kabelu pod sedačkou řidiče. Při nakládání nestejně naloženého kontejneru se Palfinger jako jediný naklonil. Pracovní rychlost je v testovacím protokolu zaznamenána jako „průměrná“. I když je hák barevně označen, musí se řidič vystěhovat z kabiny, aby ho viděl. Jako dobré řešení je možnost třístupňového nastavení rychlosti (dvě rychlosti při vysunutí teleskopického ramene). Plně prošroubovaný pomocný rám podle názoru expertů nedovoluje těžké nasazení.

HODNOCENÍ

- ➕ třístupňová regulace rychlosti; řízení může být připojeno na dvě místa v kabině; všeobecně dobré zpracování
- ➖ zcela prošroubovaný pomocný rám (podle zkušeností není tak stabilní, jako smíšené řešení sváření/šroubování); standardní řešení s malou variabilitou

VDL S20-590 CLASSIC

VDL postavil takřka referenční vozidlo. S ním mají všichni mnoho zkušeností. Pokud sečteme jednotlivé názory, nedopadl v testu VDL tak špatně, pro Gergen a Meiller nemůže být ale nebezpečný, hlavně co se týče kvality zpracování. Pracovní rychlost, zvláště pohyb ramene, je průměrná. U nového modelu byla však zvýšena. Řízení je pojato jednoduše. Pro řidiče je dobře přehledné. Vcelku lze použít pro celé zařízení výraz robustní. Konstrukce zámku umožňuje ukotvení všech druhů kontejnerů. Při nakládce nerovnoměrně naloženého kontejneru dochází často k problémům při natahování (trhavý pohyb).

HODNOCENÍ

- + vedení a kabeláž (podle přání zákazníka) jsou čistě rozvedeny a zakryty; velké zadní rolny; několikrát násobné uzamčení; dobrá stabilita
- u testovaného vozidla nízká rychlost, hlavně při pohybu ramene; tlačítko pro křížové uzamčení je umístěno příliš hluboko; u posledních modelů je pomocný rám plně sešroubovaný; zpracování, především sváry, by mohly být čistší.

VDL je konstruován podle mota „Vždyť je to snadné“. Jemná inženýrská konstrukce padla za oběť mohutnosti. Typ S20 nepatří mezi nástavby s malou hmotností. Jako testovací vozidlo posloužil hákový natahovač spedice MANN, který byl vylepšen podle přání zákazníka.

INZERCIA

AT Žilina autorizovaný dealer IVECO

DIhá 84, 010 01 Žilina, www.atzilina.sk